

พิชภัยของการโกหก

[ไทย - Thai - تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮฺ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อุศนา พวงศิริ

ตรวจทานโดย : อัสรัน นียมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัค-ดุรฺอฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต
อัล-มุลกอฮฺ

2013 - 1434

IslamHouse.com

خطورة الكذب

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبد الله الشقاوي

ترجمة: حسنى فوانجسيري

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2013 - 1434

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

พิษภัยของการโกหก

มวลดการสรรเสริญเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ขอความสุขความจำเริญ และศานติจงประสบแด่ศาสนทูตของพระองค์ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นบ่าวของอัลลอฮฺและเป็นศาสนทูตของพระองค์

การโกหกเป็นลักษณะนิสัยหนึ่งที่น่าตำหนิซึ่งอัลลอฮฺ ตะอาลาและเราะซูลของพระองค์ทรงสั่งห้ามอย่างเด็ดขาด โดยผู้ที่มึนีสัยดังกล่าวจะได้รับโทษอันแสนเจ็บปวดในอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺตรัสว่า:

﴿ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ إِنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَءَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ ﴾ [النحل: 62]

ความว่า: "และพวกเขาตั้งสิ่งที่พวกเขาชิงชังให้อัลลอฮฺ และลิ้นของพวกเขาเท็จขึ้นว่าสำหรับพวกเขา นั่นคือสิ่งที่ดีเยี่ยม

โดยแน่นอนสำหรับพวกเขา นั่นคือไฟนรก และพวกเขาจะถูกส่ง
ล่วงหน้าไปก่อน" (อัน-นะหฺลุ: 62)

การโกหกยังเป็นลักษณะนิสัยของพวกเขา ผู้ปฏิเสธและผู้
กลับกลอก ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า:

﴿ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ
حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِشَهَادَاتِهِمْ
لَكَذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ ﴾ [التوبة: 107]

ความว่า: "และบรรดาผู้ที่ยึดเอามัสยิดหลังหนึ่งเพื่อก่อให้เกิด
ความเดือดร้อนและปฏิเสธศรัทธา และก่อก่อให้เกิดการแตกแยก
ระหว่างบรรดามุอฺมินด้วยกัน และเป็นแหล่งล่องหนสำหรับผู้
ทำสงครามต่อต้านอัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์มาก่อน และ
แน่นอนพวกเขาจะสาบานว่า เราไม่มีเจตนาอื่นใดนอกจากที่ดี
และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นพยานยืนยันว่า แท้จริงพวกเขานั้นเป็น
พวกกล่าวเท็จอย่างแน่นอน" (อัต-เตาบะฮฺ: 107)

และตรัสอีกว่า:

﴿ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ ﴾ [يونس: 17]

ความว่า: "ดังนั้น ผู้ใดเล่าจะอธรรมยิ่งกว่าผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮ์ หรือผู้ปฏิเสธบรรดาโองการของพระองค์ แท้จริงบรรดาผู้ทำผิดนั้นย่อมไม่บรรลุความสำเร็จ" (ยูनुส: 17)

ท่านอบูซุร็อยเราะฮฺ เราะอะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

« آيَةُ الْمَنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِيَ خَانَ »
[البخاري برقم ۳۳ ومسلم برقم ۵۹]

ความว่า: "สัญลักษณ์ของผู้กลับกลอก (มุนาฟิก) มีสามประการ คือ เมื่อเขาพูดเขาจะโกหก เมื่อเขาสัญญาเขาจะบิดพลิ้ว และเมื่อเขาได้รับอะมานะฮฺในสิ่งใดเขาก็จะคดโกง" (บันทึกโดย อัล-บุคอรีฮฺ หะดีษเลขที่ 33 และมุสลิม หะดีษเลขที่ 59)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม ยังได้บอกอีกว่าการโกหกนั้นเป็นสาเหตุให้ได้รับโทษในนรก ดังหะดีษของท่านอับดุลลอฮฺ บิน มัสอูด เราะอะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

« عَلَيْكُمْ بِالصَّدَقِ فَإِنَّ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصَّدُقُ وَيَتَحَرَّى الصَّدَقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِيَّاكُمْ

وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا
يَزَالُ الْعَبْدُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا»

[البخاري برقم ٦٠٩٤ ومسلم برقم ٢٦٠٧]

ความว่า: "พวกท่านทั้งหลายจงยึดมั่นในความสัตย์จริง เพราะ
ความสัตย์จริงนั้นจะนำพาไปสู่ความดี และความดีจะนำพาไปสู่
สวนสวรรค์ ผู้ใดก็ตามที่มีความสัตย์จริง และเฝ้าหาความสัตย์
จริง เขาจะได้รับกำบังที่ก ฌ ที่อัลลอฮ์รู้ว่าเป็นผู้ที่ยึดมั่นใน
ความสัตย์จริง และพวกท่านทั้งหลายจงพึงระวังการโกหก
เพราะการโกหกนั้นจะนำพาไปสู่ความชั่วร้าย และความชั่วร้าย
จะนำพาไปสู่ไฟนรก ผู้ใดก็ตามที่ชอบโกหก และฝักใฝ่การโกหก
อยู่เป็นนิจ เขาก็จะถูกกำบังที่ก ฌ ที่อัลลอฮ์รู้ว่าเป็นจอมโกหก"
(บันทึกโดยอัล-บุคอรียฺ หะดีษเลขที่ 6094 และมุสลิม หะดีษ
เลขที่ 2607)

ผู้ที่โกหกจนเป็นนิสัยนั้นจะถูกลงโทษในหลุมศพก่อน
การลงโทษในวันกิยามะฮฺ ดังปรากฏในหะดีษซึ่งบันทึกโดยท่าน
สะมุเราะฮฺ บิน ญุนดุบ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวในหะดีษที่เล่าเรื่องความฝัน
ของท่านว่า:

« فَأَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ مُسْتَلْقٍ لِقَفَاهُ، وَإِذَا آخَرٌ قَائِمٌ عَلَيْهِ بِكُلُوبٍ مِنْ حَدِيدٍ، وَإِذَا هُوَ يَأْتِي أَحَدَ شِقِّي وَجْهَهُ فَيُشْرِئُ شِدْقَهُ إِلَى قَفَاهُ، وَمَنْخِرَاهُ إِلَى قَفَاهُ، وَعَيْنَاهُ إِلَى قَفَاهُ » قال : « ثُمَّ يَتَحَوَّلُ إِلَى الْجَانِبِ الْآخَرَ فَيَفْعَلُ بِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ بِالْجَانِبِ الْأَوَّلِ، فَمَا يَفْرُغُ مِنْ ذَلِكَ الْجَانِبِ حَتَّى يَصِحَّ الْأَوَّلُ كَمَا كَانَ، ثُمَّ يَعُودُ فَيَفْعَلُ بِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ بِهِ الْمَرَّةَ الْأُولَى »، فسأل عنه النبي صلى الله عليه وسلم فقيل له: « إِنَّهُ الرَّجُلُ يَغْدُو مِنْ بَيْتِهِ فَيَكْذِبُ الْكَذِبَةَ تَبْلُغُ الْآفَاقَ » [البخاري برقم

[٧٠٤٧

ความว่า "แล้วเราก็เดินผ่านชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ในสภาพนอนหงาย โดยมีชายอีกคน (มลาอิกะฮฺ) ยืนคร่อมลงโทษเขาด้วยท่อนเหล็ก ชายคนนั้นยืนอยู่ทางด้านหนึ่งของใบหน้าเขา แล้วใช้ท่อนเหล็กทิ่มปากจนทะลุออกทางท้ายทอย ทิ่มรูจมูกจนทะลุถึงท้ายทอย และทิ่มดวงตาจะทะลุถึงท้ายทอย จากนั้นก็เปลี่ยนไปยืนอีกข้างหนึ่ง แล้วทำเหมือนกับที่ได้ทำไปในด้านแรก เมื่อลงโทษด้านที่สองเสร็จ ก็พอดีกับที่แผลจากการลงโทษในด้านแรกหายสนิท เขาจึงกลับไปลงโทษในด้านแรกเหมือนกับที่ทำไปในครั้งแรก" เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม ถ้ามถึงชายคนดังกล่าว ก็ได้รับคำตอบว่า "เขาคือผู้ที่ออกจากบ้านใน

ตอนเช้า แล้วพูดโกหก จนเรื่องที่เขาโกหกนั้นกระจายไปทั่วทุก
สารทิศ" (บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮฺ หะดีษเลขที่ 7047)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้บอกไว้ว่า
ผู้ใดละทิ้งการโกหกแม้จะเป็นเรื่องล้อเล่นก็ตาม เขาจะได้รับผล
บุญที่ยิ่งใหญ่ ดังหะดีษจากท่านอบีอุมามะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

« أَنَا رَعِيمٌ بَيِّنَتْ فِي رَبْضِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا، وَبَيِّنَتْ فِي
وَسْطِ الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْكُذْبَ وَإِنْ كَانَ مَازِحًا، وَبَيِّنَتْ فِي أَعْلَى الْجَنَّةِ لِمَنْ حَسَنَ
خُلُقَهُ » [أبو دواد برقم ٤٨٠٠]

ความว่า "ฉันขอรับรองว่าจะมีคฤหาสน์เตรียมไว้ในสวรรค์รอบ
นอก สำหรับผู้ที่ละทิ้งการโต้เถียงทั้งที่เขาเป็นฝ่ายถูก และจะมี
คฤหาสน์เตรียมไว้ในส่วนกลางของสวรรค์ สำหรับผู้ที่ละทิ้งการ
โกหกแม้จะเป็นเรื่องหยอกล้อ และจะมีคฤหาสน์เตรียมไว้ในชั้น
สูงสุดของสวรรค์สำหรับผู้ที่มีมารยาทอันงดงาม" (บันทึกโดยอบู
ดาวูด หะดีษเลขที่ 4800)

อิหม่ามอะหมัด บิน ฮัมบัล กล่าวว่า: "การโกหกนั้นไม่
เป็นที่อนุมัติไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องล้อเล่นก็ตาม" (อัล-ฮา

ดาบ อัซซัรฺอียะฮฺ ของอิบนุ มุฟลิหฺ เล่ม 1 หน้า 23) และยังกล่าวอีกว่า: "มุสลิมนั้นถูกสร้างมาให้มีทุกๆลักษณะนิสัยอยู่ในตัว ยกเว้นการคดโกงและการโกหก" (อัซซะวาญิรฺ มิน อิกติรอฟ อัล-กะบาอิรฺ ของอิบนุหะญูรฺ อัล-หัยตะมียฺ เล่ม 2 หน้า 195)

ท่านอิบนุก็อยยิม เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า: "การโกหกนั้นทำให้ระบบสังคมเสื่อมโทรมจนมีอาจจะยื่นหยัดอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มันคือต้นเหตุของความชั่วร้ายทั้งปวงในโลกนี้ และนำมาซึ่งความเสียหายมากมายอย่างที่ทราบกันดี หลายต่อหลายครั้งที่การโกหกเป็นต้นตอของการตกต่ำล่มสลายของอาณาจักรหรือประเทศชาติ ทำให้เศรษฐีกลายเป็นคนขัดสน คนมีเกียรติกลายเป็นคนต่ำต้อย ทำให้เกิดความบาดหมางและเป็นศัตรูกัน ถึงขนาดทำให้พ่อลูกพี่น้องโกรธเคืองกัน จากมิตรแท้ต้องกลายเป็นศัตรูถาวร ซึ่งในนรกญะฮันนัมนั้นก็เต็มไปด้วยผู้ที่โกหกต่ออัลลอฮฺ เราะฮูม และศาสนาของพระองค์" (มิฟตาดุ ดาริสสะอาดะฮฺ เล่ม 2 หน้า 73)

กวีท่านหนึ่งกล่าวว่า:

وَالْحَقُّ مَا مَسَّهُ مِنْ بَاطِلٍ زَهَقًا الْكِذْبُ عَارٌ وَخَيْرُ الْقَوْلِ أَصْدَقُهُ

"การโกหกนั้นเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ คำพูดที่ดีที่สุดก็คือ การพูดความจริง และเมื่อความจริงปรากฏ ความเท็จก็จะมลายหายสิ้นไป"

อีกท่านหนึ่งกล่าวว่า:

وَدَعَ الْكُذُوبَ فَلَا يَكُنْ لَكَ صَاحِبًا إِنَّ الْكُذُوبَ لَيْسَ خِلًا يُصْحَبُ

"อย่าได้คบหาผู้ที่ชอบโกหกเป็นเพื่อน เพราะคนประเภทนี้คือมิตรสหายที่แย่มากที่สุด"

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกลียดการโกหก และรังเกียจผู้ที่ชอบโกหกเป็นอย่างมาก ท่านหญิงอาอิชะฮ์เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า: "ไม่มีลักษณะนิสัยใดที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม รังเกียจมากไปกว่าการโกหก เคยมีบางคนกล่าวโกหกต่อหน้าท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วท่านก็โกรธชายผู้นั้นเป็นอย่างมาก กระทั่งเขาเตาบัตกลับตัวจากความผิดดังกล่าว" (บันทึกโดยอะหมัด หะดีษเลขที่ 25183)

อุละมาฮ์หลายท่านกล่าวว่า: "การโกหกที่ชั่วช้าที่สุด คือ การโกหกต่ออัลลอฮ์ และเราะซูลของพระองค์" ท่านอิซฮะฮะบียุ

เราะหิมะสุลลอลฮฺ กล่าวว่า: "ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า การจงใจโกหก ต่ออัลลฮฺ และเราะสุลของพระองค์ เพื่อให้สิ่งที่หะรอม กลายเป็นหะลาล หรือหะลาลกลายเป็นหะรอมนั้น ถือเป็นการ ปฏิเสธศรัทธาอย่างชัดแจ้ง" (อัล-กะบาอิรฺ ของอัสซะฮะบียฺ)

และกล่าวอีกว่า: "การโกหกต่ออัลลฮฺและเราะสุลนั้น ถือเป็นบาป ส่วนการโกหกนอกเหนือจากกรณีดังกล่าว เมื่อ ประมวลจากตัวบทต่างๆแล้ว พบว่าเป็นบาปใหญ่เช่นเดียวกัน" (อัล-กะบาอิรฺ ของอัสซะฮะบียฺ)

ความสัตย์จริงเป็นหนทางแห่งความปลอดภัยทั้งในดุน ยาและอาคิเราะฮฺ ดังเรื่องราวของกะอูบฺ บิน มาลิก เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม แจ้งข่าวดีแก่ท่านว่าการเตาบัต กลับตัวของท่าน (จากความผิดที่ท่านพลาดการเข้าร่วมสงคราม กับท่านนบี) ถูกตอบรับ ท่านกล่าวว่า: "โอ้ท่านเราะสุลลฮฺ แท้จริงพระองค์อัลลฮฺทรงให้ฉันรอดพ้นจากเรื่องดังกล่าวด้วยความสัตย์จริงของฉัน และเพื่อยืนยันการเตาบัตกลับตัวของฉัน จากนี้ไปตลอดชั่วชีวิตฉันจะพูดแต่ความจริง" ท่านกะอูบฺกล่าวว่า: "ขอสาบานต่ออัลลฮฺ ไม่มีมุสลิมคนใดถูกอัลลฮฺทดสอบ

เรื่องความสัตย์จริงนับตั้งแต่วันที่ฉันได้เล่าเรื่องดังกล่าวแก่ท่าน
เราะฮูล คือลัลลอลฮุอะลัยฮิวะสลัลม จนถึงวันนี้ ดีไปกว่าที่
พระองค์ทรงทดสอบฉัน และขออัลลอลฮุทรงปกป้องดูแลฉัน
ในช่วงชีวิตที่เหลือให้รอดพ้นจากการโกหกด้วยเถิด" (บันทึก
โดยอัล-บุคอรีฮฺ หะดีษเลขที่ 3556 และมุสลิม หะดีษเลขที่
2769)

พระองค์อัลลอลฮุตรัสว่า:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾ [التوبة: 119]

ความว่า "โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอลฮุเถิด และจง
อยู่อยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่พูดจริง" (อัล-เตาบะฮฺ: 119)

นักวิชาการได้ยกเว้นให้โกหกได้ในบางสถานการณ์
เช่น โกหกเพื่อให้หายโกรธเคืองกัน การโกหกในสงคราม และ
การโกหกเพื่อให้รอดพ้นจากความอธรรม ยกตัวอย่างเช่น เมื่อ
มุสลิมคนหนึ่งซ่อนตัวจากผู้อธรรมที่ต้องการฆ่าเขา หรือต้องการ
ทรัพย์สินของเขา เมื่อมีคนใดถูกถาม เขาก็จำเป็นที่จะต้องโกหก
เพื่อปกป้องเขา และเช่นเดียวกันเมื่อมีผู้ใดฝากของไว้และมี
คนร้ายจะมาเอาไปก็จำเป็นที่เขาจะต้องโกหกเพื่อปิดบัง แต่ที่ดี

ที่สุดคือควรใช้คำพูดเพื่อที่ให้คนฟังเข้าใจผิดไปเองไม่ใช่โกหก
ด้วยคำพูดตรงๆ นักวิชาการได้ใช้หลักฐานในการอนุญาตให้
โกหกในกรณีดังกล่าวจากหะดีษซึ่งรายงานโดยอุมมุกัลซุม
เราะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่านางได้ยื่นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะ
ลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

« لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُضْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ، فَيَنْبَغِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا »

[البخاري برقم ๒๖๙๒ ومسلم برقم ๒๕๐๕]

ความว่า "ผู้ที่พยายามประสานให้ผู้คนคืนดีกันด้วยคำพูดที่ดีนั้น
"ไม่ถือว่าเป็นคนโกหก" มุสลิมกล่าวว่า: ท่านอิบน์ฮุซัยบ เราะ
หิมะฮุลลอฮุ กล่าวว่า: "ฉันไม่เคยได้ยื่นการอนุมัติให้โกหกได้
นอกจากในสามสถานการณ์ดังต่อไปนี้ หนึ่งในสงคราม สอง
เพื่อให้สองฝ่ายคืนดีกัน สามคำพูดของสามีต่อภรรยาของเขา
หรือภรรยาต่อสามีของนาง" (บันทึกโดยอัล-บุคอรี หะดีษเลขที่
2692 มุสลิม หะดีษเลขที่ 2605)

และสิ่งที่ต้องพึงระวังอีกอย่างหนึ่งก็คือ การเล่าเรื่อง
โกหกเพื่อให้ผู้คนตกลงขบขันนั้น ถือเป็นโกหกที่ถูกระงับ
เช่นกัน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

« وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ بِالْحَدِيثِ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ فَيَكْذِبُ ، وَيْلٌ لَهُ ، وَيْلٌ لَهُ »
[البخاري برقم ٢٦٩٢ ومسلم برقم ٢٥٠٥]

ความว่า: "ความหายนะจงประสบแก่ผู้ที่ถูกรื่องเล่าขึ้นเพื่อทำให้
ผู้อื่นหัวเราะขบขัน ความหายนะจงประสบแก่เขา ความหายนะ
จงประสบแก่เขา" (บันทึกโดยอัส-ติรมิซียุ หะดีษเลขที่ 2314)

والحمد لله رب العالمين،

وصلى الله وسلم على نبينا محمد، وعلى آله وصحبه أجمعين.